

Szegedi Egyetem

I. évf. 5. szám

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1963. április 10.

Eredményes munkát végzett a Pedagógus Szakszervezet VII. Kongresszusa

A pedagógusok szakszervezetének VII. kongresszusa nagy érdeklődés mellett, 220 küldött és több mint 100 meghívott vendég részvételével foglalkozott az egyetemeken, iskolákban, oktatási intézményekben folyó szakszervezeti munka kérdéseivel; értékelte a Szakszervezet előző éveiben végzett tevékenységét és rámutatott a jövő feladataira. Tudományegyetemünk és a Tanárképző Főiskola, valamint a Felsőfokú Tanítóképző Intézet dolgozói túlnyomó többségben a Pedagógus Szakszervezet tagjai; természetesen ezert, hogy a kongresszus iránt az említett felsőoktatási intézmények részéről komoly érdeklődés nyilvánult meg.

A Központi Vezetőség beszámolója

Jóllehet, a központi vezetés beszámolója általában az oktatás problémáival foglalkozott és a kongresszus súlyal az általános iskolai és középiskolai pedagógusokat érintő kérdéseket tárgyalta, nem kisebb jelentőségű mégsem azoknak a szempontoknak, irányelveknek felszínre hozatala, amelyek a felsőoktatás, az egyetemi oktatás vonatkozásában jutnak a jövő fejlődés tekintetében szerephez.

Ha megállapítható az a tény, hogy a Kongresszus elsősorban a középiskolai reform néhány kérdésével, a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek alakulásával, a pedagógus bérezésével, a lakáshelyzet megoldásával és az étkészítés újabb rendezésével foglalkozott, a mi szemszögünkben, az egyetemi oktatás szemszögéből értékelve a Kongresszus pozitív megállapításra jutunk. A beszámoló utalt Kádár elvtársnak az MSZMP VIII. Kongresszusán elhangzott azon megállapítására, hogy a szocializmus teljes felépítéséért folyó forradalmi harcnak mind fokozottabban színterévé válnak az iskolák, az egyetemek... Az új ember formálásában a tanítók, a tanárok, az oktatók a legfontosabb társadalmi tényezők, a párt legjobb harcos-társai.

A VIII. Pártkongresszus ezen megállapítása nyomán helyesen állapítja meg a beszámoló, hogy a magyar nevelők, párttagok és párttonkívlük egyaránt nemzeti érdekek vallják a szocialista társadalom építését.

A SZAKSZERVEZETI

kongresszusi beszámoló tehát már a Központi Vezetőség reformátumának első mondataiban is érzékelteti a hallgatósággal, hogy itt és ekkor nemcsak az általános és középiskolai problémák megvitatásáról lesz szó, hanem a felsőoktatás kérdéseiről is.

Hiszen a kongresszusi beszámoló azon megállapítása, mely szerint a szakirodalom ismerete nélkülözhetetlen az eredményes munkában, továbbá az oktató-növelő munka színvonalának hangsúlyozása; annak a követelmények előterébe állítása, hogy minden pedagógus ismerkedjék meg a marxista filozófiával, mind olyan értékmérő, melynek érvényre juttatása talán éppen a felsőoktatásban, az

Dr. Kemenes Béla, Dr. Mezősi József (József Attila Tudományegyetem.) Dr. Szentérei János (Tanárképző Főiskola) szavazati joggal, Móricz Béla (József Attila Tudományegyetem) tanácskozási joggal vettek részt a kongresszuson. A tanácskozáson megjelent Somogyi Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Szaktanács elnöke, Ilku Pál, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, művelődésügyi miniszter, Orbán László, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője, Dr. Ortutay Gyula, a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsának főtákkára, Bugár Jánosné, a SZOT titkára, Lugossy Jenő művelődésügyi miniszterhelyettes.

A felsőoktatás kérdéseivel foglalkozó hozzászólások

A vitában elhangzott sok értékes hozzászólás közül emeljük ki azokat, melyek a felsőoktatással foglalkoznak. Orbán László elvtárs, a Központi Bizottság osztályvezetője fejlődésünk egyik kulcskérdését abban jelölte meg, hogy minél több és jobb szakembereket tudjunk biztosítani a nép-gazdaság minden ágá számára. Dr. Kálmánchey Zoltán a Pécsi Tanárképző Főiskola igazgatóhelyettese a szakszervezet öröndetesen növekvő aktivitásáról szölt. Igen lényeges és már hosszú idő óta megoldásra váró problémát vetett fel Dr. Kádár Miklós egyetemi tanár, amikor a hallgatói létszám emelkedésétől függően az oktatók létszámának emelésére hívja fel a figyelmet. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a javaslatot sem, mely a levelező oktatás jobb megszervezését célozza.

A felsőoktatás kérdéseivel foglalkozó hozzászólások

A vitában elhangzott sok értékes hozzászólás közül emeljük ki azokat, melyek a felsőoktatással foglalkoznak. Orbán László elvtárs, a Központi Bizottság osztályvezetője fejlődésünk egyik kulcskérdését abban jelölte meg, hogy minél több és jobb szakembereket tudjunk biztosítani a nép-gazdaság minden ágá számára. Dr. Kálmánchey Zoltán a Pécsi Tanárképző Főiskola igazgatóhelyettese a szakszervezet öröndetesen növekvő aktivitásáról szölt. Igen lényeges és már hosszú idő óta megoldásra váró problémát vetett fel Dr. Kádár Miklós egyetemi tanár, amikor a hallgatói létszám emelkedésétől függően az oktatók létszámának emelésére hívja fel a figyelmet. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a javaslatot sem, mely a levelező oktatás jobb megszervezését célozza.

Bihari Mór nyugdíjas pedagógus bejelentése a „Kioltott fáklák” c. műről azt bizonyítja, hogy mai nevelőink kegyelettel emlékeznek azon pedagógus mártírjainkra, akiknek forradalmár életét a Horthy-fasizmus oltotta ki.

ÖSSZEZEVE: a Pedagógus Szakszervezet VII. kongresszusa értékes munkát végzett. Az elért eredményeken túlmenően irányvonalat szabott meg a jövő fejlődésének is, mely bennünket, egyetemi oktatókat közelebből érint: érdemben tárgyalta az oktatás, az érdekvédelem, illetve általában a szakszervezeti munka azon szempontjait is, melyek a felsőoktatási intézményeket, azok oktatóit, hallgatóit érintik. Külön ki kell emelni e szempontból a plenáris ülés mellett a

nulást együttesen kell vizsgálni.

IGEN MEGNYUGTATO

a beszámoló idevonatkozó azon megállapítása, hogy a munkás-paraszt gyerekek eddigi származási kedvezményének megszüntetése nem eredményezheti újabb előjogok teremtését mások számára.

Nem kevésbé jelentős annak a ténynek fokozottabb hangsúlyozása, hogy az értelmiségi származású gyerekek felvétele a kategorizálás ellenére sem szenvedett korábban számbavehető sérelmet és igen lényeges a beszámoló azon tézise is, mely szerint soha annyi pedagógus gyermek nem tanult az egyetemeken és főiskolákon, mint a felszabadulás utáni években. A származási kategorizálás megszüntetéséből következik egyrészt, hogy az eddigi gyakorlatban szemben nagyobb megbecsülést kell biztosítani az érettségi bizonyítványoknak, de ennél is lényegesebb a helyes kiválasztás szempontjából a jelenlegi felvételi rendszer átdolgozása. A beszámoló hangsúlyozza: a felvételre jelentkezők készségeit, adottságait, a választott pályára iránti érzékét és elhivatottságot is megállapítva tudjunk dönteni a felvételről. Ösztöndíj-rendszerünket is fel kell használnunk a tehetséges munkás-paraszt fiatalok továbbtanulása érdekében.

Felsőoktatási Tagozat munkabizottsági ülését.

EZUTÁN a kongresszus megszavazta a kiegészítő észrevétellel a jövő feladatait rögzítő határozati javaslatot, majd megtartotta a választásokat, melyek során Dr. Kemenes Béla tanszékvezető docenst, a József Attila Tudományegyetem Szakszervezeti Bizottságának elnökét egyhangúan a Központi Vezetőség tagjává választották.

DR. PETŐ ISTVÁN egyetemi adjunktus

EZÜST GYÖRGY: FIATAL ASSZONYOK ÉNEKE

Újra működik a Régészeti Intézet

A múlt év szeptemberétől ismét megkezdődött a munka egy korábban méltánytalanul háttérbe szorult egyetemi intézetben. A nagy múltú Régészeti Intézet dr. Gazdagpusztai Gyula intézeti igazgató irányításával kapcsolódott be a Bölcsészettudományi Karon a történelemtudományok hallgatók képzésébe. A hallgatók egyelőre speciálkollégiumként vehetik föl indoklást az archeológiát. Dr. Gazdagpusztai Gyula tanítványai a nyári hónapokban gyakorlatban is megismerkednek majd a régész munkájával, mert részt vesznek a Hódmezővásárhely határában meginduló ásások munkáiban. Hat hallgató került be az „ásatási brigádba” — négy fiú és két lány. De hasonlóan tanulságos volt a speciálkollégium hallgatói számára az a közelmúltban rendezett tanulmányi kirándulás, amely során fölkeresték az alföldi városok múzeumait. A szegedi Régészeti Intézet egyébként egybehangolva tudományos tevékenységét a szegedi Móra Ferenc Múzeummal és a megye más múzeumaival.

„Nem volt még példa...”

„A MAGYAR NÉP négy évszázadon át nyögte a német elnyomók igáját, s nem egy felszabadító háborút viselt függetlenségének visszaszerzéséért. A magyar uralkodó osztályok az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc leverése után feladták, elárulták a függetlenség ügyét, hogy egy erősebb elnyomó hatalommal szövetkezve, a Habsburg-monarchia területén belül, a magyar nép elnyomása mellett részt biztosítsanak maguknak más népek elnyomásában is. Ezt a nemzetáruló politikát folytatta tovább a magyar fasizmus, mely az ország sorsát a hitlerista Németországéhoz kötötte. Vállalta azt, hogy Magyarország a német imperializmus „életterévé” felgyarmatává váljék, ha ezen az áron kiszélesedhet a magyar uralkodó osztályok kizsákmányolási területe a szomszéd államok rovására. A német „szövetséges” 1944. márciusában megszállta az országot, hogy Horthyék el ne hagyják a német fasizmus süllyedő hajóját. A magyar népre teljes mértékben a magyar és a német fasizmus kettős igája nehezedett. A felszabadító Szovjet Hadsereg zúta szét ezt a kettős igát, s meghozta a nemzeti felszabadulást, a nemzeti függetlenséget.

NEM VOLT MEG példa a történelemben, hogy egy nemzet attól a néptől kapja meg évszázadok óta elrabolt függetlenségét, amely ellen bűnös és kegyetlen háborút folytatott. A Szovjetunió ilyen példát teremtett. Erre csak szocialista hatalom képes, melynek zászlaját a népek testvériségének magasatos jelszava ékesíti.

A SZOVJETUNIONAK, a munkások és parasztok hatalmas országának e történelmi cselekedete óriási szerepet játszott a tömegek tisztánlátásának, politikai öntudatának fejlődésében, alkotó erőinek kibontakozásában. A Szovjetunió dicső hadseregével nemcsak az ország területét szabadította fel a német elnyomók és magyar cinkostársaik igája alól, nemcsak a magyar ellenforradalmi rendszert zúta szét, hanem széttörte a szellemi rabsgág bilincseit is, amelyeket a 25 éves Horthy-uralom kovácsolt a nép szolgátságban tartására. A győzelmes szovjet nép a fasizmus sétészásával politikai szabadságot, nemzeti függetlenséget, s egyben szellemi felszabadulást is hozott a magyar népnek.”

(Részlet Nemes Dezső „Magyarország felszabadulása” című művéből.)

Egyetemisták a falusi ifjúsági mozgalomért

A mezőgazdaság szocialista átszervezése már több mint három éve befejeződött. Az emberek gondolkozásának „átszervezése” azonban sajnos, nem megy ilyen gyorsan. Naponta tapasztaljuk, hogy bár a legalapvetőbb életfeltételek rohamosan megváltoznak, az emberek gondolkodásában még mindig ott kísért a régi, a maradi, a visszahúzó. És ez különösen érvényes falun.

A szocializmus építéséhez, bár alapvető, de nem elég csak a termelés fokozása, az életszínvonal emelése. Elengedhetetlenül szükséges az emberi tudat minőségi változása is.

Ezt a minőségi változást akarja valamiképpen elősegíteni az az 54 egyetemista, akiknek csoportja az elmúlt év novemberében vállalta, hogy a járási KISZ-bizottság aktívjaként - valamelyik köz-

ségben egész évben segíti megszervezni, illetve eredményesebbé tenni az ifjúsági mozgalmi munkáját. Természetesen nem azzal az elhatározással mentek ki, hogy most kifordítják sarkából a világot. Nem akartak mindenáron forradalmat csinálni a falun. Ennél sokkal józanabban gondolkoztak. De azt

elhatározták, hogy legalább az ifjúságot, főleg pedig a KISZ-istákat megmozgatták egy kicsit. És kiderült, hogy még ez sem valami egyszerű feladat.

Több mint négy hónap telt el azóta, és a visszatekintésre most különösen kedvező alkalom nyílik, mert márc. 7-én maguk az aktívak értékelték az eddig végzett munkát Palócz Sándor elvtárs, a járási KISZ-bizottság képviselőjének beszámolója alapján.

Megállapíthatjuk, hogy az egyetemisták minden nehézség ellenére is jó munkát végeztek. Nemcsak elméleti, ideológiai támogatást nyújtottak, hanem konkrét segítséget is.

Természetes, hogy főleg a politikai és kulturális munkában tudtak segíteni. Néhány községben ifjúsági választási nagygyűlést tartottak, klubestet, szellemi öttusát rendeztek, színjátszó csoportot szerveztek stb.

A jó eredmények részletezése helyett azonban hasznosabbnak látszik a hibák elemzése. Néhány embernél ugyanis a munkafegyelmel is alapvető bajok vannak. Voltak, akik elvállalták a munkát, és az utolsó pillanatban visszaléptek. Mások két hónapig felé sem néztek a rájuk bízott területnek. Így nyilvánvalóan nem lehet számottevő eredményt elérni. Az ilyen egyéni mulasztások mellett de kell vallani, hogy szinte teljesen kudarcot vallott a

múlt évi ISZM-statisztikák begyűjtése. A kudarcok elbírálásánál azonban feltétlenül figyelembe kell venni azt is, hogy közben az egyetemen vizsgálódások volt.

Az egyetemi hallgatóknál pedig mégis csak a tanulmányi munka az elsődleges. A KISZ-bizottságnak pedig a jövőben feltétlenül figyelembe kell vennie a feladatok meghatározásánál az egyetemi munkát.

Több egyetemista munkája csak abból állt, hogy felmérte és jelentette a hiányszorúságokat. Ez is hiba. Itt nem falukutató akcióról van szó, amely csak feltérképezi az adott helyzetet. Nekünk elsősorban cselekednünk kell. Az egyetemisták hivatalos megbízással járnak az illető helységeket, tehát, ha valami hiányszorúságot észlelnek, azt ne jelentésük, hanem cselekedjenek, bátran konzultáljanak a KISZ, a tsz vagy akár a tanács vezetőivel is. Lassan már megindul a munka a földeken. Legfontosabb feladat most az ifjúsági termelési versenyek megszervezése. Ezt nemcsak a mozgalmi, a KISZ-munka gazdagabb tétele miatt kell minél eredményesebben végrehajtjanunk. Az ország gazdasági érdeke is ezt kívánja.

Az elmúlt évben ebben a versenyben 1100-an vettek részt, az idén viszont ezt a számot legalább 3000-re szeretnénk emelni. Emellett persze munkánkhoz továbbra is fontos részét képezi az ISZM folytatása.

A kemény tél, a vizsgálódások és egyéb dolgok állandóan akadályozták eddigi munkánkat, és mégsem volt egészen eredménytelen. A közben szerzett rengeteg tapasztalat és a javuló feltételek, úgy gondolom, elegendő biztosítékot nyújtanak a további eredményes munkára.

GÁDOROSI VASS ISTVÁN III. éves bölcsészhallgató